

PILAANTUNEIDEN MAIDEN KÄSITTELYKESKUS, KARANOJA, HÄMEENLINNA

HÄMEEN YMPÄRISTÖKESKUS

Lahti

Päivämäärä 23.1.2003

HAM-2002-R-17-53

1A/PAO/keh

Tieliikelaitos

Päällyste- ja ympäristöpalvelut

PL 382

33101 Tampere

Pilaantuneiden maiden käsittelykeskus, Karanoja, Hämeenlinna

LAUSUNTO YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMASTA

Tieliikelaitoksen Päällyste- ja ympäristöpalvelut on 4.11.2002 toimittanut Hämeen ympäristökeskukseen ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA) annetun lain mukaisen ympäristövaikutusten arviointiohjelman, joka koskee Hämeenlinnan Karanojan jätteenkäsittelyalueelle sijoitettavaa pilaantuneiden maiden käsittelykeskusta. Ympäristökeskus antaa arviointiohjelmasta yhteysviranomaisen lausunnon.

Hankkeen YVA-menettelyn tarve on määräytynyt YVA-asetuksen hankeluettelon 11)-kohdan perusteella, jossa määritellään YVA-menettelyä edellyttävät jätehuoltohankkeet.

Hanke ja sen vaihtoehdot

Hämeenlinnan Karanojan jätteenkäsittelyalueelle suunniteltu pilaantuneiden maiden käsittelykeskus on osa Tieliikelaitoksen päällyste- ja ympäristöpalveluiden suunnittelemaa valtakunnallista pilaantuneiden maiden käsittelyverkostoa. Karanojan käsittelykeskukseen tuotaisiin pilaantuneita maita Kiertokapula Oy:n osakaskunnista. Pilaantuneiden maiden käsittelykeskushankkeessa tarkastellaan pilaantuneiden maamassojen esikäsittelyä (murskaus tai seulonta) vastaanotettaessa, käsittelyä (stabilointi, terminen desorptio ja alipainekäsittely), loppusijoitusalueen perustamista, välivarastointia (käsittelemättömät pilaantuneet maat, teollisuuden sivutuotteet ja käsitellyt maamassat) ja maamassojen hyötykäyttöä tai loppusijoitusta. Hankkeella on seuraavat vaihtoehdot:

Vaihtoehto 0A: Hanke ei toteudu valtakunnallisesti

* Valtakunnallista käsittelykeskusverkostoa ei toteuteta.

Vaihtoehto 0B: Hanke ei toteudu paikallisesti

* Muut käsittelykeskukset paitsi Karanoja toteutetaan.

Vaihtoehto 1: Käsittely- ja loppusijoitusalueen perustaminen

- * Pilaantuneiden maiden esikäsittely (murskaus, seulonta) tarvittaessa.
- * Pilaantuneiden maiden käsittely (stabilointi, terminen desorptio ja alipainekäsittely).
- * Pilaantuneiden maiden, teollisuuden sivutuotteiden ja käsiteltyjen maiden välivarastointi.
- * Loppusijoitusalueen (tavanomaisen tai ongelmajätteen kaatopaikan) perustaminen.
- * Käsiteltyjen maiden hyötykäyttö Karanojalla tai muualla.

Vaihtoehto 2: Käsittelyalueen perustaminen

- * Pilaantuneiden maiden esikäsittely (murskaus, seulonta) tarvittaessa.
- * Pilaantuneiden maiden käsittely (stabilointi, terminen desorptio ja alipainekäsittely).
- * Pilaantuneiden maiden, teollisuuden sivutuotteiden ja käsiteltyjen maiden välivarastointi.
- * Käsiteltyjen maiden kuljetus Karanojalta muualle loppusijoitettavaksi tai hyötykäyttöön

Arviointiohjelmasta tiedottaminen, kuuleminen ja lausuntojen pyytäminen

Arviointiohjelmasta kuulutettiin 8.11.2002-3.1.2003 Hämeenlinnan kaupunginkansliassa ja Hämeenlinnan seudun kansanterveystyön kuntayhtymän ympäristöosastolla, joissa paikoissa myös arviointiohjelma oli nähtävillä. Arviointiohjelma oli nähtävillä myös Hämeenlinnan pääkirjastossa sekä Internetissä osoitteessa www.tieliikelaitos.fi. Kuulutus julkaistiin Hämeen Sanomissa 10.11.2002.

Arviointiohjelmasta pyydettiin lausunto Hauhon, Hattulan, Hausjärven, Janakkalan, Kalvolan, Lammin, Lopen, Mäntsälän, Rengon, Tuuloksen ja Tuusulan kunnanhallituksilta, Hyvinkään, Hämeenlinnan, Järvenpään, Keravan, Riihimäen ja Valkeakosken kaupunginhallituksilta, Hämeenlinnan seudun kansanterveystyön kuntayhtymältä, Hämeen liitolta, Uudenmaan liitolta, Etelä-Suomen lääninhallitukselta ja Uudenmaan ympäristökeskukselta.

Yhteenveto lausunnoista ja mielipiteistä

Arviointiohjelmasta ei tullut yhtään mielipidettä.

Hattulan kunta toteaa lausunnossaan, että pilaantuneiden maiden käsittelykeskuksen rakentaminen Karanojalle on seutukunnan kannalta tärkeää. Kunnalla ei ole huomautettavaa arviointiohjelmasta.

Hausjärven kunnan lausunnossa katsotaan, että ympäristövaikutusten arvioinnissa tulisi ottaa huomioon myös riskitilanteiden mahdollisuus ja niiden vaikutukset. Kunnalla ei ole muuta huomautettavaa.

Hyvinkään kaupungilla ei ole huomautettavaa arviointiohjelmasta.

Hämeenlinnan kaupungin alustavassa lausunnossa todetaan, että kaupungilla ei ole huomautettavaa arviointiohjelmasta. Jätteenkäsittelykeskuksen toiminnan on suunniteltu tapahtuvan kaupungin omistamalla ja Kiertokapula Oy:lle vuokratulla maalla. Kaupunki ottaa hankkeeseen myöhemmin kantaa niin maanomistajana kuin viranomaisena.

Janakkalan kunnan lausunnossa todetaan, että pilaantuneiden maiden käsittelykeskuksen tarve on ilmeinen. Käsittelyalueen on sijaittava keskeisellä paikalla hyvien liikenneyhteyksien varrella, koska sijainti vaikuttaa keskeisesti kuljetustalouteen, käsittelyn kustannuksiin ja asiakkailta perittäviin maksuihin. Karanojan alue sopii maankäytöllisesti toimintaan hyvin. Janakkalan kunnan kannalta tärkeimmät mahdolliset ja siten arvioitavat vaikutukset ovat vaikutukset pohja- ja pintaveteen. Alueelta pintavedet johtuvat Karanojaan ja edelleen kohti Janakkalan alueella sijaitsevaa Lähdelampea. Kaikenlainen vaikutus alapuolisen vesistöön tulee arvioida, vaikutusta tulee jatkuvasti tarkkailla ja rakenteilla estää vaikutusten syntyminen. Osallisia ja suunnittelu-, rakentamis- ja käytönaikaisia sidosryhmiä ovat Janakkalasta kunnan rakennuslautakunta ja ympäristöpäällikkö sekä Viralan seudun vesiensuojeluyhdistys ry.

Riihimäen kaupungin lausunnossa todetaan, että arvioitaviin vaikutuksiin on lisättävä pölyämisen osalta myös maamassojen käsittelystä ja varastoinnista aiheutuva pölyäminen. Esimerkiksi seulonnan aiheuttama pölyhaitta saattaa olla varsin merkittävä. Ohjelmassa esitetään arvioitavaksi vain liikenteen ja loppusijoituksen aiheuttama pölyäminen. Pilaantunutta maaperää koskevat määräykset ovat ympäristönsuojelulaissa, eivät jätelaissa, kuten ohjelmatekstissä virheellisesti todetaan. Muilta osin kaupungilla ei ole huomautettavaa arviointiohjelmasta.

Tuusulan kunta pitää ensiarvoisen tärkeänä, että pilaantuneiden maiden käsittelyvalmiutta parannetaan Kiertokapula Oy:n toiminta-alueella. Ohjelmassa esitetyt vaihtoehdot ovat riittävät. Ihmisiin ja ympäristöön kohdistuvien vaikutusten arviointi on monipuolinen ja

pääpiirteissään oikean suuntainen. Vaikutusten merkittävyyden arviointia tulee kuitenkin vielä kehittää ja täsmentää. Esimerkiksi ihmisten terveyteen ja viihtyvyyteen kohdistuvia vaikutuksia ei voida luotettavasti arvioida vain eriasteisten säädösten ja määräysten perusteella.

Vastaavasti luonnon eri osatekijöihin kohdistuvia vaikutuksia tulee asiantuntija-arvioiden lisäksi arvioida myös selkeästi mitattavien ja todennettavien suureiden avulla. Kunta kiinnittää erityistä huomiota pilaantuneiden maiden käsittelyn toimivuuden ja kustannusten arviointiin. Arviointimenettelyä tulee täydentää siten, että käsittelyn toimivuuteen ja kustannuksiin liittyvät tekijät selvitetään ja arvioidaan mahdollisimman tarkasti kunkin vaihtoehdon kohdalta. Tulee myös selvittää teollisuuden sivutuotteiden välivarastoinnin merkitys pilaantuneiden maiden käsittelykustannuksiin.

Valkeakosken kaupungilla ei ole huomautettavaa arviointiohjelmasta.

Hämeenlinnan seudun kansanterveystyön kuntayhtymä katsoo lausunnossaan (luonnos), että arviointiohjelmassa on otettu huomioon kaikki tarvittavat arviointialueet, eikä hankevaihtoehtojen rajaukseenkaan ole huomauttamista. Hämeenlinnan seudun kansanterveystyön kuntayhtymän ja Janakkalan alueella pilaantuneiden maiden kunnostustarpeet on priorisoitu Kanta-Hämeen pilaantuneet maat -hankkeessa. Kunnostuskohteiden määrä tulee lisääntymään ja käsittelykeskuksen perustamisen tarve on ajankohtainen. Hankkeessa tekeillä oleva tarveselvitys pilaantuneiden maiden käsittelylaitoksen perustamisesta Kanta-Hämeen alueelle valmistuu keväällä 2003.

Hämeen liitto toteaa lausunnossaan, että valmisteilla olevassa maakuntakaavassa on jätteenkäsittelyalueiden osalta lähtökohtana turvata nykyisten jätteenkäsittelyalueiden toiminta- ja tarvittavat laajennusmahdollisuudet pitkälle tulevaisuuteen. Uusien alueiden avaaminen on käytännössä vaikeata, kallista ja epätarkoituksenmukaista. Sen vuoksi uusien toimintojen sijoittaminen olemassa oleville jätteenkäsittelyalueille on tehtävä hyvin suunnitelmallisesti ja alueen kokonaisuus ja sen eri toiminnot huomioon ottaen. Karanojan alue on tulevaisuudessa merkittävin Kiertokapula Oy:n toiminta-alueen jätteiden käsittely- ja loppusijoituspaikka. Sen vuoksi on tarpeen kuvata suunnitellun pilaantuneiden maiden käsittelykeskuksen liittyminen Karanojan jätteenkäsittelyalueen moninaisiin ja kehittyviin toimintoihin sekä koko Karanojan maankäytölliseen kokonaisuuteen. Käsittelytoiminnoista esitetyt toiminnalliset tiedot ja niiden edellyttämät aluetarpeet samoin kuin käsiteltävät määrät on arviointiohjelmassa esitetty varsin niukasti. Niiltä osin kuin valtakunnallisella käsittelykeskusten verkostolla on vaikutuksia Karanojan käsittelymääriin tai -menetelmiin, se tulisi ottaa huomioon vaikutuksia tai vaihtoehtoja vertailtaessa. Lainsäädännön vaatimukset -osassa ei ole otettu huomioon uutta ympäristönsuojelulakia ja siihen sisältyviä maaperän ja pohjaveden pilaamiskieltoja. Jo tehtyt ja vielä tehtävät selvitykset ja suunnitelmat olisi hyvä koota ajantasaiseksi listaksi, nyt tarvittava tietopohja ei selkeästi avaudu arviointiohjelmasta. Vaihtoehtojen vertailu- ja arviointimenetelmät vaikuttavat hyvin kehittyneiltä ja havainnollisilta, olennaista osallisten kannalta on menetelmien pohjalta tehtävien johtopäätösten ja yhteenvetojen selkeä esitystapa.

Etelä-Suomen lääninhallitus toteaa lausunnossaan, että arviointiohjelma on havainnollinen ja siihen sisältyy laaja kartta- ja kuva-aineisto. Tämänkaltaisissa hankkeissa ei voine täysin välttää kielteisiltä sosiaalisilta vaikutuksilta. Valtaosa näistä vaikutuksista kohdistuu erityisesti työntekijöihin ja maanomistajiin sekä lähimmillä asuinalueilla asuviin asukkaisiin. Hankkeen jatkokäsittelyssä, suunnittelussa ja päätöksenteossa tulee erityistä huomiota kiinnittää näiden ihmisryhmien sosiaalisten vaikutusten arviointiin ja haitallisten vaikutusten minimointiin. Pohjavesivaikutuksia arvioitaessa on kiinnitettävä suunniteltua enemmän huomiota haja-asutuksen talousveden saantiin ja laatuun. Arviointiselostuksessa tulee tarkastella terveysvaikutuksia myös alueen terveydensuojelulain tarkoittamien erityiskohteiden näkökulmasta. Niitä ovat mm. sairaalat, päiväkodit, vanhainkodit ja elintarviketuotantolaitokset. Selostuksessa on myös selvitettävä kartalla asutuksen sijainti laitokseen nähden. Hajuhaittojen arvioinnissa aiotaan hyödyntää voimassa olevan ympäristöluvan tarkkailun tuloksia. Tämä ei lääninhallituksen mielestä riitä, koska kysymyksessä on uusi toiminta, joka luonteensa vuoksi saattaa aiheuttaa tilapäisesti

voimakastakin hajua. Selostuksessa tulee ilmapäästöjä arvioitaessa kiinnittää huomiota myös päästöjen vaikutukseen elintarvikkeiden alkutuotantoon ja puutarhaviljelyyn. Puhdistettujen maamassojen hyötykäytön kannalta lääninhallitus pitää vaihtoehtoa VE2 parempana.

YMPÄRISTÖKESKUKSEN LAUSUNTO

Arviointiohjelmaa on tarkistettava seuraavilta osin:

Hankkeen kuvaus

Hanketta kuvattaessa on esitettävä pilaantuneiden maiden käsittelykeskuksen sijainti yksiselitteisesti kartalla. Arviointiohjelmassa pilaantuneiden maiden käsittelyalue on kuvattu vain viistokuvin, joista voi päätellä sen sijaintia suhteessa Karanojan jätteenkäsittelyalueen laajennukseen. Arviointiohjelmasta ei käy aina selvästi ilmi, kuvataanko jätteenkäsittelyalueen laajennuksen vai pilaantuneiden maiden käsittelykeskuksen olosuhteita ja ympäristövaikutuksia. Selostuksessa on selvästi kuvattava vain arvioitavan hankkeen vaikutuksia.

Hanketta kuvattaessa ja sen vaikutuksia arvioitaessa on selvitettävä myös välivarastoitavien teollisuuden sivutuotteiden laatu, määrä ja ominaisuudet. Samoin on selvitettävä tavalliselle tai ongelmajätteen kaatopaikalle sijoitettavien massojen määrä. Selostuksessa on myös syytä tarkentaa sitä, mihin ohjelmassa esitetyt käsiteltävien tai varastoitavien massojen määräarviot perustuvat.

Kaavoitus ja maankäyttö

Kaavatilannetta koskevassa tekstissä on epätarkkuuksia ja ristiriitaisuuksia. Viistokuvien perusteella (pilaantuneiden maiden käsittelykeskuksen sijainnista ei ollut karttaa) vaikuttaa siltä, että pilaantuneiden maiden käsittelykeskus sijoittuu suurimmaksi osaksi Painokankaan yleiskaavan virkistysalueelle V ja vain osittain kaatopaikka-alueelle EK. Tämän vuoksi on välttämätöntä, että pilaantuneiden maiden käsittelykeskuksen sisältävä kaatopaikan laajennus tutkitaan ensin uudella yleiskaavalla. Toimintojen ja rakennelmien tarkempi sijoittelu edellyttää tämän lisäksi, että alueelle laaditaan myös asemakaava.

Tehdyt ja suunnitellut selvitykset

Hankealueen luonto on inventoitu kaatopaikan laajennusta koskevan YVAn yhteydessä. Tuolloin alue oli ennen inventointia avohakattu. Arviointiohjelmassa todetaan, että olemassa olevia luontoinventointeja täydennetään syksyllä 2002 ja keväällä 2003. Aikataulusta kertovassa kohdassa kuitenkin todetaan, että arviointiselostus tehdään syksyllä ja talvella 2002-2003. Aikaa luontoinventoinneille ei näin ollen enää näyttäisi olevan. Ympäristökeskuksen tietojen mukaan ennen avohakkuuta laajennusalueella on esiintynyt uhanalainen kehrääjä.

Kun pilaantuneiden maiden käsittelyalue sijoitetaan liitteessä 3 olevaan luontoinventointikarttaan, se näyttäisi sijoittuvan alueelle, joka on kartan mukaan kovaa maata. Tekstin mukaan alue on kuitenkin ojitettua korpirämettä. Luontoselvitystä on syytä tarkistaa.

Arviointiohjelmassa kerrotaan, että Karanojan vuosittaisesta ympäristöraportista saadaan ympäristövaikutusten arviointia varten tietoja mm. luonnonvarojen käytöstä. Samoin pohja- ja pinta- sekä talousveteen kohdistuvat vaikutukset arvioidaan käyttäen saatavilla olevia mittaustuloksia. Myös hajuhaittoja arvioidaan olemassa olevaa tietoa hyväksi käyttäen. Käsittelykeskuksen sähkönkulutuksen todetaan olevan verrattavissa nykyisen jätteenkäsittelykeskuksen sähkön kulutukseen. Ympäristökeskus katsoo, että pilaantuneiden maiden käsittelykeskuksen toiminta eroaa Karanojan jätteenkäsittelykeskuksen toiminnasta niin paljon, että Karanojan tietojen suoranainen hyväksikäyttömahdollisuus

ympäristövaikutusten arvioinnissa on rajallista.

Arvioitavat vaikutukset

Pölyvaikutuksia arvioitaessa on selvittävä myös murskauksen, seulonnan ja välivarastoinnin aiheuttama pölyäminen.

Terveysten kohdistuvia vaikutuksia arvioitaessa on selvittävä pölypäästöjen ohella myös muut ilmapäästöt, esimerkiksi dioksiinit ja furaanit, ja niiden vaikutukset.

Vaihtoehtojen kuvauksen yhteydessä todetaan, että vaihtoehdossa VE 0A arvioidaan muiden vastaavien käsittelykeskusten toiminnan riittävyyttä nykyiseen tarpeeseen nähden.

Vaihtoehdossa VE 0B arvioidaan Karanojan merkitystä Tieliikelaitoksen valtakunnallisen käsittelykeskusverkoston toiminnalle. YVA-asetuksen mukaan YVA-selostuksessa on tarkoitus esittää arvio ja vertailu hankkeen ja sen vaihtoehtojen ympäristövaikutuksista, joten tässäkin tapauksessa eri vaihtoehtojen ympäristövaikutukset tulee selvittää siten, että vaihtoehtoja voidaan vertailla YVA-lain tarkoittamalla tavalla.

Hankkeen ja YVA-menettelyn organisointi

Arviointiselostukseen on syytä selventää sitä, mikä tulisi olemaan Kiertokapula Oy:n rooli ja vastuu pilaantuneiden maiden käsittelyhankkeessa.

Arviointiohjelman liitteessä 1 on selvitetty maanomistajat, yhdistykset ja ohjausryhmän ulkopuoliset tahot yksityiskohtaisesti osoitetietoineen. Sen sijaan ohjausryhmän kokoonpano on jätetty alkusanojen ylimalkaisen maininnan varaan tiettyjen tahojen edustajista. Koska ohjausryhmällä (ja sitä täydentävillä asiantuntijoilla) on tärkeä rooli mm. vaikutusten arvottamisessa ja vaihtoehtojen vertailussa, on arviointiselostuksessa tarpeen esitellä henkilöittäin ohjausryhmä sekä arvottamisessa käytetyt asiantuntijat. Arviointiohjelman alkusanoissa (s. 3) on virhe, joka on korjattava arviointiselostukseen: Hämeen ympäristökeskuksen edustajaa ei ole ollut hankkeen ohjausryhmässä.

Koska YVA-asetus ei edellytä maanomistajien yhteystietojen esittämistä arviointiohjelmassa ja -selostuksessa, ympäristökeskus katsoo, että henkilöiden yksityisyyden suojaamiseksi yksityishenkilöitä koskevat yhteystiedot on syytä jättää pois arviointiselostuksesta.

Arviointiselostuksen sivulla 28 otsikon Vaihtoehtojen toteutettavuus ja rajaukset alla kerrotaan, että "Päätöksenteossa olivat mukana kustannukset --- Sisäisessä päätöksenteossa Tieliikelaitos käytti ---". Tekstistä ei käy selville, mistä päätöksenteosta on kyse. Väripohjaisesta "tekstilaatikosta" puuttuu otsikko, joka selventäisi sen sisällön logiikan. Vaikuttaa siltä, että koko luvun otsikko ei oikein vastaa sen sisältöä tai ainakin YVA-menettelyn yhteydessä toteuttamiskelpoisuudella ja rajauksella tarkoitetaan eri asioita kuin tässä arviointiohjelman tekstissä.

Lainsäädäntö, ohjearvot ja suunnitelmat

Lainsäädännön vaatimukset -luvussa on esitetty vanhentunutta tietoa. Jätelain (1072/93) 22 ja 26 §:t on kumottu ympäristönsuojelulailla. Maaperän pilaamiskielto on nykyään ympäristönsuojelulain 7 §:ssä. Valtioneuvoston valtuus antaa maaperää koskevia asetuksia on ympäristönsuojelulain 14 §:ssä. Valtioneuvosto ei ole toistaiseksi antanut asetusta maaperän pilaantumista koskevista tavoite- ja raja-arvoista (vaikka joidenkin tietojen mukaan sen piti tulla voimaan vuoden 2003 alussa), mutta sen valmistelu on jo niin pitkällä, että sen tietoja voi käyttää arviointiselostusta valmisteltaessa. Arvioinnissa on myös varmistettava, ettei hankkeessa synny ympäristönsuojelulain 8 §:n mukaisia pohjaveden pilaamiskiellon vastaisia vaikutuksia.

Valtioneuvoston päätös ongelmajätteenpoltosta (VNp 842/1997) kumoutuu, kun valtioneuvoston valmisteilla oleva asetus jätteenpoltosta annetaan. Vaikutusten arvioinnissa (ja mm. vaikutusten merkittävyyden mittarina) on jo syytä hyödyntää tulossa olevaa asetusta mahdollisuuksien mukaan.

Arviointiohjelmassa todetaan s. 9 ja 29 virheellisesti, että YVA-menettelyä sovelletaan ongelmajätteiden käsittelylaitoksiin, joihin ongelmajätteitä otetaan "sijoitettavaksi kaatopaikalle, jotka on mitoitettu vähintään 5000 tonnin vuotuiselle ongelmajättemäärälle". Laitostasaisen ongelmajätteiden kaatopaikan YVA-menettelyllä ei ole mainittua määrärajaa, vaan sitä sovelletaan aina riippumatta kaatopaikan mitoituksesta.

Sivulla 40 todetaan, että Hämeen ympäristökeskus tekee parhaillaan alueellista jätesuunnitelmaa. Tieto on vanhentunut: jätesuunnitelman tarkistuskin on jo valmistunut.

Vaihtoehtojen vertailu

Vaihtoehtojen vertailumenetelmä vaikuttaa sekavalta. Menetelmästä kerrotaan, että jokaiselle vaikutukselle on määriteltä indikaattorit, joiden perusteella vaikutukset arvotetaan. Toisaalla todetaan, että taulukossa arvioidaan eri vaihtoehtojen aiheuttamaa muutosta suhteessa nykytilaan. Indikaattorin ja nykytilan suhde (nykytilan arvotus ko. kohdassa käytetyllä indikaattorilla) on tarpeen purkaa auki, jo siitäkin syystä, että nykytilan väriluokittelun mukaan nykytila ei näytä voivan olla positiivinen. Nykytilaa kuvattaessa puhutaan "vaikutusten nykytilasta". Minkä toiminnan vaikutuksia tällöin kuvataan?

Eri vaihtoehtojen suunta ja suuruus suhteessa nykytilaan ilmaistaan viisiportaisella väriluokittelulla. Tämän lisäksi otetaan kantaa vaikutusten merkittävyyteen taulukon värisolun pinta-alalla. Arviointiselostuksessa on tarpeen tehdä selväksi se, mitä vaikutusten merkittävyydellä tässä tarkoitetaan ja mitä tekijöitä siihen sisällytetään, kun esimerkiksi vaikutuksen suuruus tulee kuitenkin jo arvioiduksi väriluokittelun yhteydessä.

Vaihtoehtojen vertailussa on syytä tiedostaa siihen eri vaiheissa sisältyvän arvottamisen (=merkittävyyden arvioinnin) subjektiivisuus ja siitä syntyvä tarve vertailumenetelmän ja siinä käytettyjen arvottamismenetelmien ja arvojen mahdollisimman avoimeen kuvaukseen. Avoimuuteen kuuluu myös se, että kerrotaan, kuka arvottamisen tekee. Arviointiohjelmassa todetaan, että vertailumenetelmä on "interaktiivinen eli ohjausryhmä ja asiantuntijat voivat vaikuttaa vaikutusten merkittävyyden arviointiin". Epäselväksi jää, kuka arvottamisen varsinaisesti tekee eli kehen ohjausryhmä ja asiantuntijat voivat interaktiivisesti vaikuttaa.

Seurantaohjelma

Arviointiohjelmassa todetaan, että toiminnan aikaisen seurannan ja jälkiseurannan ehdot määrittellään mahdollista ympäristölupaa myönnettäessä. Arviointiselostuksessa on kuitenkin tehtävä ehdotus seurantaohjelmaksi.

Ympäristökeskuksen lausunnosta tiedottaminen

Ympäristökeskus lähettää lausuntonsa tiedoksi lausunnonantajille. Ympäristökeskuksen lausunto tulee nähtäville myös ympäristöhallinnon [www-sivuille](http://www.vyh.fi/poltavo/yva/arkisto/index.htm) YVA-arkistoon osoitteeseen www.vyh.fi/poltavo/yva/arkisto/index.htm. Ympäristökeskus lähettää kopiot arviointiohjelmasta saamistaan lausunnoista hankkeesta vastaavalle. Alkuperäiset asiakirjat säilytetään Hämeen ympäristökeskuksessa.

Johtajan sijainen, osastopäällikkö Heikki Kankaanpää

Kehittämispäällikkö Riitta Eerolainen

Suoritemaksu 3 400 euroa euroa

Liite Maksun määräytyminen ja maksua koskeva muutoksenhaku

Jakelu:

Lausunnon antajat

Suomen ympäristökeskus (ja 2 kpl arviointiohjelmia)

Alueelliset ympäristökeskukset

Liite:

MAKSUN MÄÄRÄYTYMINEN JA MAKSUA KOSKEVA MUUTOKSENHAKU

Maksun määräytyminen

Maksu määräytyy ympäristöministeriön asetuksessa (1415/2001) alueellisen ympäristökeskuksen maksullisista suoritteista olevan maksutaulukon mukaisesti.

Maksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollisella, joka katsoo, että maksun määräytymisessä on tapahtunut virhe, on oikeus vaatia siihen oikaisua Hämeen ympäristökeskukselta. Oikaisuvaatimus on toimitettava ympäristökeskukselle kuuden (6) kuuden kuukauden kuluttua maksun määräämisestä. Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava oikaisua vaativan nimi, asuinpaikka ja postiosoite, vaatimus maksun muuttamiseksi sekä oikaisuvaatimuksen perustelut.

Oikaisuvaatimus on oikaisuvaatimuksen tekijän ja oikaisuvaatimuksen muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut oikaisuvaatimuksen, siinä on mainittava myös laatijan nimi, asuinpaikka ja postiosoite.

Oikaisuvaatimukseen on liitettävä maksun määräämisen perusteena oleva asiakirja alkuperäisenä tai jäljennöksenä.

Omalla vastuullaan oikaisuvaatimuksen voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin oikaisuvaatimus on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Hämeen ympäristökeskuksen postiosoite on PL 131, 13101 Hämeenlinna ja käyntiosoite Birger Jaarlinkatu 13. Lahden toimipaikan postiosoite on PL 29, 15141 Lahti ja käyntiosoite Kauppakatu 11 C.

Sovelletut oikeusohjeet

Valtion maksuperustelaki (150/1992)

Laki valtion maksuperustelain muuttamisesta (961/1998)

Ympäristöministeriön asetus (1415/2001) alueellisen ympäristökeskuksen maksullisista suoritteista